

กระทู้ถามที่ ๘๑๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๔ สิงหาคม ๒๕๔๕

เรื่อง แผนจัดการลุ่มน้ำของชาติ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี ดังต่อไปนี้

ตามที่หน่วยงานรับผิดชอบเรื่องการจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศจัดกระจายความรับผิดชอบอยู่หลายหน่วยงาน บางหน่วยงานสังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี และบางหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น ซึ่งทำให้การพัฒนาด้านทรัพยากรน้ำ โดยเฉพาะการวางแผนจัดการลุ่มน้ำขาดเอกภาพ และไม่สามารถปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนได้ และในบางครั้งหน่วยงานราชการเกิดความขัดแย้งระหว่างงาน จนทำให้เกิดวิกฤตศรัทธาที่ประชาชนมีต่อหน่วยงานภาครัฐ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่องบประมาณแผ่นดินที่ถูกใช้จ่ายไปโดยไม่เป็นธรรม จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการจัดทำแผนการจัดการลุ่มน้ำในประเทศไว้หรือไม่ อย่างไร

๒. ถ้ามี แผนดังกล่าวได้ดำเนินการให้สัมฤทธิ์ผลเป็นรูปธรรมอย่างไรบ้าง

๓. รัฐบาลได้มีการประเมินผลการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำของประเทศบ้างหรือไม่ ถ้ามี ได้ดำเนินการโดยหน่วยงานใด ผลเป็นประการใด ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นพดล อินนา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

คำตอบกระทู้ถามที่ ๘๑๔ ร.

ของ นายนพดล อินนา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ระบบบัญชีรายชื่อ)
เรื่อง แผนจัดการลุ่มน้ำของชาติ

ข้าพเจ้า นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับมอบหมายจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง แผนจัดการลุ่มน้ำของชาติ ข้าพเจ้าขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบข้อ ๑ ขอเรียนว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนการจัดการลุ่มน้ำ คือ กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย และมาตรการเกี่ยวกับการบริหารจัดการ รวมทั้งกำกับและประสานให้เกิดการนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้การพัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นธรรม และยั่งยืน ทั้งระดับภาพรวมและระดับลุ่มน้ำ โดยมีภารกิจหลัก คือ

๑. กำหนดนโยบาย แผน และมาตรการเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ
๒. บริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ฟื้นฟู และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ
๓. พัฒนาวิชาการ กำหนดมาตรฐาน และถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านทรัพยากรน้ำ
๔. ควบคุม กำกับ ดูแล ประสาน ติดตาม ประเมินผล

ทั้งนี้ กรมทรัพยากรน้ำได้จัดให้มีองค์การเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งในระดับลุ่มน้ำและระดับท้องถิ่นที่มีกฎหมายรองรับ โดยให้องค์การระดับชาติมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กำกับและประสานให้เกิดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ และให้องค์การระดับลุ่มน้ำและระดับท้องถิ่นมีหน้าที่ในการจัดทำแผนการบริหารจัดการน้ำในลุ่มน้ำ โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วม

ปัจจุบัน กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดทำแผนการจัดการลุ่มน้ำภายใต้แผนงานอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ งานจัดหาแหล่งน้ำและจัดการทรัพยากรน้ำ โดยมีโครงการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำ และโครงการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ

คำตอบข้อ ๒ ขอเรียนว่า กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการจัดทำแผนงาน/โครงการบริหารจัดการลุ่มน้ำ ดังนี้

๑. โครงการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำ เป็นโครงการตามภารกิจหลัก ซึ่งคณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้ดำเนินการในรูปของคณะอนุกรรมการการบริหารจัดการลุ่มน้ำ โดยมีองค์ประกอบมาจากหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรท้องถิ่น ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำ ผู้แทนภาคเอกชน

ผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้ดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จำนวน ๑๔ ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำปิงบน ปิงล่าง ป่าสัก ชายฝั่งทะเลตะวันออก บางปะกง - ปราจีนบุรี เจ้าพระยา วัง ยม น่าน สะแกกรัง ทำจีน มูลตอนบน คลองท่าตะเภา และลุ่มน้ำแม่กลอง

ทั้งนี้ กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการจัดประชุมสัมมนา เพื่อหารือแนวทางการกำหนดโครงสร้างของคณะกรรมการและคัดสรรผู้แทนคณะกรรมการบริหารจัดการลุ่มน้ำ โดยประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในพื้นที่ลุ่มน้ำได้เข้าร่วมในกระบวนการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการลุ่มน้ำ

๒. โครงการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ เป็นการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของแต่ละลุ่มน้ำทั่วประเทศ โดยครอบคลุมถึงการจัดการทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้อง และแผนงาน/โครงการต่างๆ ตามแผนรวมจะกำหนดเป็นกรอบและมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำไปดำเนินการตามภาระหน้าที่อย่างเป็นระบบและให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัญหา แนวทางในการแก้ปัญหา รายละเอียดในการแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การแก้ไขปัญหาหน้าท่วมและภัยแล้ง การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำและคุณภาพน้ำ

นอกจากนี้ รัฐบาลได้มีแผนการดำเนินการจัดทำแผนรวมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่ลุ่มน้ำ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๕๕ ซึ่งขั้นตอนการจัดทำแผนรวมได้เน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่มาร่วมกันดำเนินการจัดทำในทุกกระบวนการและให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะของโครงการ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้เริ่มดำเนินการในพื้นที่ลุ่มน้ำปิงและลุ่มน้ำป่าสัก และในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ดำเนินการเพิ่มขึ้นอีก ๒ ลุ่มน้ำ คือ ลุ่มน้ำบางปะกง - ปราจีนบุรี และลุ่มน้ำชายฝั่งทะเลตะวันออก ซึ่งในพื้นที่ลุ่มน้ำทั้ง ๔ ลุ่มน้ำ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ลุ่มน้ำได้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนตามขั้นตอนด้วย

คำตอบข้อ ๓ ขอเรียนว่า การประเมินผลการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำนั้น กรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้มีการประเมินผลการดำเนินการจัดตั้งองค์การบริหารจัดการลุ่มน้ำเจ้าพระยา โดยมหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการประเมินพบว่า ร้อยละ ๖๐ เห็นด้วยกับองค์ประกอบบทบาทหน้าที่ขององค์กร บทบาทหน้าที่ของคณะทำงานด้านต่างๆ และความเห็นของผู้มีส่วนได้เสียและผู้ใช้น้ำที่จะได้รับประโยชน์จากองค์กร โดยคาดหวังให้องค์กรช่วยในการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อให้ได้น้ำใช้อย่างเพียงพอทางด้านการเกษตร อุปโภคบริโภคและหวังว่าองค์กรจะปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ พบว่าเกินร้อยละ ๖๕.๕

สำหรับการติดตามประเมินผลการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของประเทศ ถือเป็นภารกิจหนึ่ง
ที่ต้องมีการดำเนินการ โดยจะเป็นหน่วยงานที่จะกำหนดรูปแบบ หลักเกณฑ์ ด้รชนีชี้วัดในการติดตาม
ประเมินผลงานบริหารจัดการ พัฒนา อนุรักษ์ ฟืนฟู และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรน้ำ ทั้งที่ดำเนินการ
โดยกรมทรัพยากรน้ำ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องต่อไป